

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

425.091

Hely

Idő

"1927"

Személy

Szerző:

Cím: Fedezzük fel Budát

Forrás:

Nemzeti Újság

Bp

(Hely)

1927. 9. 8.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

16 Fedezzük fel Budát!

Elsősorban a Tabánt kell felépíteni — Visszhang
Surányi Miklós cikkére

Surányi Miklós ma fölszólítja a főváros közönségét, hogy fedezze föl Budát és tollának ismert ragyogó színeivel festi le azt az alárendelt helyzetet, amelybe Buda jutott, amióta Pesttel egyesült. „Buda félig romhalmaz, félig pedig modern bérkaszárnnyákkal pocsecskává tett vidéki mezőváros csak” — írja Surányi Miklós és ez a megállapítás Buda egyik részére sem illik annyira rá, mint a Tabánra, amelynek éppen az volt a szerencsétlensége, hogy évekkel ezelőtt „felfedezték” és erre mindjárt le is rombolták anélkül, hogy a város akkori vezetősége a felépítés lehetőségeit is biztosította volna. Megelégedtek azzal, hogy Vargha László, a főváros nagykonceptiójú városrendezője csinált egy valóban gyönyörű tervet a Tabán felépítésére, a felépítés lehetőségeit azonban még pénzügyileg sem biztosították, aminek következtében a háború ennek a városrésznek renaissanceát hosszú évekre, sőt évtizedekre kitolta.

A lakásínséggel kapcsolatosan keletkezett lakásépítési láz ismét fölszínre hozta a Tabán fölépítésének kérdését, de jelentős lépés ebben az ügyben mind a mai napig nem történt. Bár akadt már néhány ajánlattevő, aki hajlandó lett volna a

Tabánt a Vargha-féle tervek alapján felépíteni, s a kivitelől még ma is épolyan messze állunk, mint évekkel ezelőtt, mert az ajánlattevők mindegyike azt kívánta, hogy a közművek létesítésén kívül a főváros vállalja a lakbérgaranciát is, a több mint hatezer lakásra nézve, ezekbe a fel-tételekbe pedig a főváros nem volt hajlandó belemenni. A Vargha-féle tervek től eltérően egy hollandus csoport a Tabánban tisztviselő-telepet akart létesíteni, ami szintén nem volt elfogadható, mert a Tabán a városrendezési tervek szerint Buda belvárosa, a mai Belváros budaj fele lesz és mint ilyennek reprezentatív városrésznek kell lennie. Egy tisztviselőtelep pedig sohasem reprezentatív városrész s a tisztviselők mai helyzetében nem is lehetne megkívánni azt, hogy családi házaikat nemcsak primer szükségleteknek megfelelően építsék fel, hanem legyenek tekintettel várososztóikál szempontokra is.

A Vargha-féle tervszerint a Tabán három építési övezetre osztatnék olyképpen, hogy a mélyen fekvő részeken zárt házsorú utcák lennének, a hegyoldalakon előkertes házak, a magaslatokon pedig villák épülnének. A terv gyönyörű, a

megvalósítástól azonban már csak azért is messze vagyunk, mert hiszen előbb a Tabánban még lakó családok elhelyezéséről kell gondoskodni és csak azután lehet a ma még meglévő épületek lerombolására gondolni. Nem volna azonban észszerű kilakoltatni a tabániakat mindaddig, amíg a Tabán felépítése teljesen biztosítva nincs, mert hiszen a kilakoltatás következtében csak növelnék a még ma is erősen érezhető lakásínséget anélkül, hogy ezzel közelebb jutnának a Tabán felépítéséhez. Ha az összes tabáni házakat már egyenlővé is tették a föld színével, akkor még mindig nem lehet hozzáfogni a Tabán fölépítéséhez, mert előbb a fővárosnak meg kell építenie a közműveket s a magas építéshez csak akkor lehet hozzáfogni, ha a főváros a maga földalatti építését már elvégezte.

Miután ma még mindig nincs vállalkozó arra, ki a Tabán fölépítését magára vállalná, a Tabán felépítése valószínűleg még évekig késni fog, hacsak közbe nem jön valami, egy deus ex machina, például az, hogy — Budát végre fölfedezik. Ha ugyanis illetékes helyeken Budát fölfedezik, akkor még áldozatok árán is azonnal hozzáfognak látni a Tabán felépítéséhez, mely Buda egyik legnagyobb, egyben pedig legsürgősebb problémája. Budát a főváros vezetősége már az egyesítés óta kétségtelenül mindenkor inferioris bánásmódban részesítette és innen van az, hogy amíg Pesten még a kukoricaföldek alatt is le van fektetve a vízvezeték, a gázcsövek, a kábelek és a csatornák hálózata, addig Budán a közművek még a belső területeken is hiányzanak.

Surányi Miklós nagyszerű cikkében, mely mindenképen alkalmas arra, hogy az illetékesek figyelmét végre ráterelje Budára, számtalan égetően fontos kérdést érint, de még ezek közül is messzire kimagaslik a Tabán problémája és éppen ezért ennek megoldását kell legelőször kézbe venni. A csatornázás, a vízvezeték s a világítási hálózat kiépítése néhány év alatt a közigazgatási és az üzemi költség-

vetések keretein belül is fedezetet nyerhet, a Tabán azonban semmiféle költségvetésbe bele nem illeszthető és csak vagy egy külön Tabán-építő kölcsön segítségével, vagy a magánvállalkozás igénybevételével oldható meg. Ha a magánvállalkozás huzódoznék a Tabán fölépítésének gondolatától, akkor a közületnek kell a kérdés megoldását kézbe vennie és pedig minél hamarább, mert a Tabán fölépítésére nemcsak Budának, hanem Pestnek, egész Budapestnek, Budapest fürdővárosnak és Budapest világvárosnak egyaránt sürgős szüksége van.